

щодо забезпечення особи правовою допомогою належного рівня. Такі обов'язки обумовлюють необхідність визначення в законах України, інших правових актах порядку, умов і способів надання цієї допомоги. Тому подальших досліджень потребує сучасний стан регулювання системи безоплатної правової допомоги; недостатньо чітко виділені механізми досягнення ефективності надання безоплатної правової допомоги, додаткового обґрунтування вимагають напями удосконалення бюджетного (і можливо, іншого) фінансування цього інституту та оцінювання його якості.

---

1. Закон України «Про безоплатну правову допомогу». Відомості Верховної Ради України, 2011, ст.577.

2. Поняття та сутність безоплатної правової допомоги в Україні. М. В. Стаматіна. Право і Безпека. - 2012.

3. Теоретичні і практичні проблеми реалізації права на правову допомогу на досудових стадіях кримінального судочинства. Т. В. Омельченко. Право і Безпека.

4. Умови надання безоплатної правової допомоги в контексті прецедентної практики Європейського суду з прав людини. С. В. Оверчук Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право».

5. Юридичні клініки в Україні: роль, завдання та організаційно-правові засади: Посібник. За ред. М.В. Дулеби, 2003. – 120 с.

**Миропольський Веніамін
Вячеславович, студент**

Науковий керівник –

Савіщенко Вікторія Миколаївна,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри загальноправових

дисциплін юридичного факультету

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ЦЕНТРИ З НАДАННЯ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ТА ЇХ ОБОВ'ЯЗКИ

Україна є демократичною, соціальною та правовою державою, не лише тому, що це передбачено в ст. 1 Конституції України, а й тому, що людина, її життя і здоров'я стали найважливішими орієнтирами

стратегічного курсу розвитку сучасного українського суспільства. Головним обов'язком демократичної держави залишається гарантування прав і свобод людини та громадянина. Держава постійно несе відповідальність перед людиною за свою діяльність. Відповідно, Конституція України закріплює не лише основні права і свободи, а й конституційно-правові гарантії дотримання та захист таких прав. Важливу роль у забезпеченні реалізації, захисту та охорони прав і свобод людини і громадянина в Україні як демократичній, правовій державі відведено праву особи на правову допомогу. Це право носить загальний характер, є невід'ємним конституційним правом кожної людини.

Відповідно до статті 59 Конституції України «Кожен має право на правову допомогу. У випадках передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав». Існує досить багато імплементованих норм Україною міжнародно-правових актів із приводу надання безоплатної правової допомоги.

Основні положення про роль адвокатів, прийняті VII Конгресом ООН із запобігання злочинам у серпні 1990 р., встановлюють, що «особлива увага має приділятися бідним та іншим незаможним людям, оскільки вони самі неспроможні відстоювати свої права і мають потребу у допомозі адвоката». Також ратифіковано Міжнародний пакт «Про громадянські та політичні права» 1966 р., та Європейську конвенцію «Про захист прав людини і основоположних свобод» 1950 р., взяла на себе зобов'язання створити умови та можливості для надання безоплатної правової допомоги малозабезпеченим особам при обвинуваченні у вчиненні кримінального правопорушення. [2, с.33].

Відповідно Закону України «Про безоплатну правову допомогу», ми маємо визначення термінів про первинну та вторинну правову допомогу та вичерпний перелік суб'єктів, що можуть її надавати. В цій роботі, я б хотів детальніше зупинитися на такому суб'єкті вторинної правової допомоги як центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, які додалися до переліку суб'єктів не тільки вторинної, а і первинної правової допомоги від 03.07.2018 року.

По-перше, зазначимо, що таке вторинна правова допомога – це вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя.[3]

По-друге, беручи до уваги статтю 15 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», центри з надання вторинної правової до-

помоги є одним з двох суб'єктів такої допомоги, що за певних умов мають надавати особам юридичні послуги.

Також, проаналізувавши закон ми можемо виявити у суб'єктів є певні обов'язки які повинні виконуватись ними за для забезпечення надання правової допомоги особам, що потребують такої та підпадають під певний перелік критерій передбачених законом.

До таких обов'язків відносяться такі:

- Неухильно дотримуватися вимог Конституції України, цього Закону, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів;

- Надавати якісно та в необхідному обсязі безоплатну вторинну правову допомогу;

- Приймати до провадження справи осіб, які потребують безоплатної вторинної правової допомоги, відповідно до договорів, укладених з Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, або наказів, виданих Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

- Не розголошувати конфіденційну інформацію про особу, яка стала відомою у зв'язку з наданням безоплатної вторинної правової допомоги.

Хоча у деяких правників виникають певні питання та негативне ставлення щодо такого суб'єкта, адже як зазначив адвокат Гончаренко С.В.: «Зазначені в Законі «Про безоплатну правову допомогу» всеохоплюючі повноваження центрів фактично нівелюють адвокатуру, як конституційно визначений інститут із забезпечення права на захист та надання правової допомоги, порушують цілісність адвокатури, частково підпорядковуючи її державними органам. Необмежене коло повноважень центрів, котре може встановлюватися поза зазначеним Законом Положенням про центри (п. 13 ст.17 Закону), дає підстави що до управління адвокатурою може стати необмеженим»[2, с.34], - з такої цитати ми можемо зробити висновок, що такий закон є обмежувачим діяльність суб'єктів, що намагаються сприяти безоплатній допомозі, що на мою думку є неприпустимим, адже у ст. 1 Кодексу поведінки європейських адвокатів, що поширює свою чинність і на Україну, йдеться про призначення адвоката: «У суспільстві, що ґрунтується на верховенстві права, адвокат виконує особливу роль». Підкреслюється,

що призначення адвоката покладає на нього різноманітні правові та моральні зобов'язання, зокрема перед громадськістю, для якої існування вільної і незалежної професії адвоката, «є надзвичайно важливим засобом забезпечення прав людини проти влади держави та інших інтересів у суспільстві», а обов'язки, що покладаються на адвоката, вимагають від нього абсолютної незалежності, він має бути вільним від будь-якого іншого впливу.[1, с.13]

Також, можна додати таку негативну сторону, як те, що матеріальна забезпечення адвокатів, що співпрацюють з такими центрами, в порівнянні з адвокатами, що працюють самі на себе, мале, адже приватні адвокати, тобто ті що працюють самі на себе, самі вираховують свій гонорар та самі обирають собі справи.

Як позитивну сторону такого закону можна відмітити те, що він робить доступним для певних соціальних верств юридичну дорогу, а також гарантує певний захист у суді.

У висновку, мені б хотілося зазначити, що центр безоплатної правової допомоги є водночас гарним, так і недосконалим рішенням нашої держави, адже можна було зробити безоплатну правову допомогу через певні квоти для адвокатів на таку діяльність, щоб дотримуватися права адвокатів на вибір справ на їх розсуд. Або ж у рамках центру безоплатної допомоги дозволяти адвокатам самим вибирати справу з певного переліку.

---

1. Гончаренко С. В. «Проблеми надання безоплатної правової допомоги. Короткий огляд нових тенденцій.»// Гончаренко С.В.// адвокат, кандидат юридичних наук, доцент – 2011-№11(134) - с.13

2. Форманюк В.І. «Надання безоплатної вторинної допомоги в Україні»// Форманюк В.І. // кандидат юридичних наук, доцент – 2014- 29 випуск – с.33, 34

3. Закон України «Про безоплатну правову допомогу»// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 51, ст.577//<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

4. Положення «про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги»//<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12#n15>